

3

מדינת ישראל

משרד הנושפטים

59/16
מס.

59/16

נפחה בתאריך
נסגר בתאריך

השם היציע לסמך ולי פא ח'ב' ע.ג.ל.י.ן כצנ'ן
עצום רחמ'ת הפולט

עצום רחמ'ת הפולט

השם

מס' לוג
1

הממשלה ולי נאמ'ל

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

כת השר - עיצוב רחבת הכותל (הצעה
סדר-יום של חבר-הכנסת ש. לין)

ג-16-6021
R0001zzj
2-107-9-6-4

מדינת ישראל
משרדי הממשלה

11/01/2021 תאריך הדפסה

חברתו - אמילין
צאה עובדה יצגה למען
זמנים ארבעים ושניים
27/12/76

OVADIA YOSSEF

RIHCON LEZION CHIEF RABBI OF ISRAEL

עובדיה יוסף

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

אג"ר
אסות מצד אמילין, אהא יטן הב"א.

ה' סבת חשל"ז

JERUSALEM בית, ירושלים

2.1.77

ד אר נכנס
משרד המשפטים
ה טנת חשל"ז = 26.12.76
לשנת השו

לכבוד

מר ח. צדוק

שר המשפטים

ירושלים

ידידי ומכובדי,

שלום רב,

הנני שולח לכבודו חוות-דעה בענין התכניה של האדריכל מ. ספדי
שניתנה בהתיעצות עם גדולי החורה בירושלים.

בכבוד רב ובברכה נאמנה,

יוסף יוסף

עובדיה יוסף

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
LIBRARY

1952 OCT 10

1952 OCT 10

1952 OCT 10
LIBRARY
UNIVERSITY OF MICHIGAN
ANN ARBOR

1952
OCT 10
LIBRARY
ANN ARBOR

LIBRARY
ANN ARBOR

LIBRARY ANN ARBOR
UNIVERSITY OF MICHIGAN

LIBRARY ANN ARBOR

LIBRARY ANN ARBOR

LIBRARY ANN ARBOR

OVADIA YOSSEF

RIHCON LEZION CHIEF RABBI OF ISRAEL

עובדיה יוסף

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

ה' סבת תשל"ז

ב"ה, ירושלים

חוות - דעת

בקשר לתכנית המוצעת של האדריכל מ. ספדיה הכוללת הורדת מפלס התפילה שליד הכותל המערבי, לאחר שיעמיקו לחפור ליד הכותל, דעתינו היא, כי הואיל ולאחר שיעמיקו החפירות וקרוב לוודאי שיתגלו שם שרידי בנינים, כפי שנחגלו בצד הכותל הדרומי, לא תהיה אפשרות לקיים את התפלות כמקובל בכותל המערבי, המקודש לתפלה מדורי דורות.

לפיכך יש לדון בתכנית המוצעת רק אם יהיה המדובר לשמור על מקום התפילות, לפי המפלס הקיים עכשיו. היינו שלשם כך יהיה צורך שבמדה שיעמיקו לחפור בצד הכותל המערבי, החפירות יהיו אך ורק מתחת למשטח הקיים, לאחר חיזוקו בבנין אבנים קבוע בתכנון הנדסי שלא יפגע כלל על ידי החפירות. ויהיה המקום מוכן לתפלה לאלפי המתפללים ללא הגבלת מספרם.

מאחר שלדעתינו החלק הדרומי שהוא כיום מוצא מחוץ לתחום התפילות ע"י שרידי המבנים הקדומים שנחשפו בחפירות הארכיאולוגיות, ומאחר שעם ביצוע תכנית מלאה שמסכיב לכותל כמוצע, ברור שיש לאפשר תפלות גם בצד הדרומי של הכותל, מוצע בזה להכין ולהסדיר את הצד הדרומי של הכותל, למקום תפלה קבוע, וכמקרה שאי אפשר להוריד משם את המבנים הנמצאים במקום, יש צורך לבנות עליהם משטח אבנים על גבי עמודים בחוזק מתאים, בכדי שיוכלו המתפללים להתפלל שם גם כיום. לאחר ביצוע הדבר יהיה מקום לדון ולהחליט על התכנית המוצעת בכללותה.

עובדיה יוסף

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

STATION FIVE

STATION FIVE

STATION FIVE

STATION FIVE

STATION FIVE

STATION FIVE

STATION FIVE

STATION FIVE

STATION FIVE

STATION FIVE

STATION FIVE

(1)

לשם הסיוע 2.9.74 - הגדולה -

~~הגדולה~~
צ'קה - הוצאה שטרן איגוד הילדים
2022 שטרם עדי
האוצרות ספר

החלטה - אלוף בנין הילדים
מחלקת 'צ'קה -

~~המבואר~~
~~הצ'קה~~
אסכולה והילדים הצ'קה
- יוצא שטרם שטרן -
- יוצא - אלוף הילדים -
- אלוף הילדים הצ'קה
- יוצא שטרם / יוצא

ST. ANDREW

(2)

תקום הולא טו החלטה יוצא הש"ס

לצורך ביקור טו זוט (25.7.77)

2 גישה מהצדקו א"י בא"ה ק"מ
(ה"ס)

כח תמוס אהחלטה יוצא הש"ס -

היוצרה הוצרה - במוסד א"ז אה"ק

הולא טו
ה"ס א"י ה"ס/ה"ס ה"ס

לכ"ס

בטוטה החולטה - הבהרה א"ז/ה"ס

X

of records

3

הפלאגיאט והבגס האתו במקום
 כמות ארון וזכויות האזרחים. ~~ה~~
~~זכות~~ הוצבה גם הכולה בזמן
 וזו קשה הזמן והכמות מה הדברים.

אם זה רבוע הוצבה גם וישל
 זכותיות ארבעה חלקים וישל
 של יוצר אמן, וזוהי זכות במקום.
 נוסף הוצבה חמורה הזאת בזמן-
~~ה~~ זמן הזמן וזו זכות.

ST. MICHAEL'S

of records

OF RECORDS

1908

1908

1908

1908

שמרון, נוביק, מלכו
משרד עורכי דין ונוטריונים
SHIMRON, NOVICK, MOLHO
LAW OFFICES & NOTARIES

E. S. SHIMRON א. ש. שמרון
A. NOVICK א. נוביק
I. MOLHO י. מלכו
J. N. SHAI י. נ. שי
M. SHANI מ. שני
A. CARMELI א. כרמלי
O. PERSKY א. פרסקי

Jerusalem 92226 ירושלים
Hovevey Zion St. 8 רח' חובבי ציון 8
Telephone 31281-2 טלפון

Tel Aviv 63085 תל-אביב
Ben-Yehuda St. 32 רח' בן-יהודה 32
Room 502 חדר
Tel. 298810-298731 טל

Cable Address: כתובת למברקים:
Shimtal ש.מ.ט.ל

כאמ"ל ושלטון
ע"י י"ח

Ref _____ מספריו

ירושלים, 21 בדצמבר 1976

ועדת שמרון ישבה 11 ישיבות פורמליות לגביית
עדויות, ו-9 ישיבות של ועדות משנה וכתוכן ביקורים
במקום. נוסף לגביית העדויות בע"פ הגיע חומר רב
בכתב שעליו יושבים לא רק במסגרת פגישת הועדה.

לכבוד
שר המשפטים
ירושלים

א.נ.,

הנדון: ועדת המומחים לענין הוכנית רחבת הכותל

ועדת המומחים הגיעה (אמנם) לשלב סיום גביית העדויות ואיסוף החומר (לפעט קבלת
המלצות הועדה הפנימית שנחמנתה על ידי שר הדתות אשר למרות בקשותינו החוזרות לא
הצלחנו לקבל, אף כי מרכז הועדה הפנימית, האדריכל קסוטו, משמש גם חבר בוועדה),
כרם, לא היה בידי הועדה חומר הילכתי שיחכן ויש בו כדי להשפיע על שיקוליה.
כזכור, לא נאות הרב הדרי שנחמנה יועץ הועדה להלכה ולאחר מכן חבר הועדה,
לקבל על עצמו אח המינוי.

ראינו איפא לנכון לפנות לכב' הרב הראשי, הראשון לציון, על מנת לקבל את חוות
דעתו ההילכתית והכללית, התוכנית הוצגה בפניו ובפני חברי הרבנות הראשית שהראשון
לציון צירף לדיון. בהמשך לדיון ביקש הראשון לציון עוד יאמירות נוספות.

מפאת הזמן שחלף ביקשתי וחזרתי ובקשתי החשת מסירת חוות הדעה והובטח לי
שחות הדעה תימטר לועדה בהקדם האפשרי.

מיד עם קבלת חוות דעתו של הראשון לציון תיגש הועדה לסיכומיה הסופיים ולניסוח
מסקנותיה.

בכבוד רב,

א.ש. שמרון

שבה, להשביט תקווה, להעבירה למסלול אחר, אמפי-
תיאטרוני.

ויהי רצון מלפניך, ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו,
מלך רחמן, שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך
הרבים, ותבנהו מהר ותגדל כבודו.

הי"ד פ. שינמן :

שר המשפטים ישיב להצעה לסדר-היום של חברי
הכנסת קלמן כהנא.

שר המשפטים ח. י. צדוק :

אדוני הושבראש, כנסת נכבדה, ועדת השרים
לענייני ירושלים החליטה ב-2 בספטמבר 1974 החלטה
שמפאת חשיבותה אקרא אותה לפני הכנסת:

א) ראש עיריית ירושלים הביא לוועדת השרים
לענייני ירושלים הצעת תיכנון לרחבת הכותל וסביב-
תה, אשר הוכנה על-ידי האדריכל ספרי. ראש העיר
הודיע כי ההצעה הומונה על-ידי עיריית ירושלים והחב-
רה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה, על
דעת משרד הדתות.

ב) ועדת השרים סבורה כי התיכנון המוצע עשוי
לשמש כהצעת תיכנון רעיוני-סודי אשר על בסיסו
יקוימו תהליכי בדיקה וביקורת ויתקבלו הערות והצעות.

ג) לצורך בדיקת ההצעה תמונה על-ידי ועדת
השרים ועדה מייעצת של שבעה מומחים שתורכב מאלה:
1) חבר שייקבע על-ידי יושב-ראש ועדת השרים, שיהיה
יושב ראש הוועדה; 2) שלושה אדריכלים שייקבעו על-
ידי ועדת השרים לאחר התייעצות עם אגודת האינג'י-
נרים והארכיטקטים בישראל; 3) חבר שייקבע על-ידי
שר הדתות; 4) חבר שייקבע על-ידי עיריית ירושלים;
5) חבר שייקבע על-ידי המשלחת הארכיאולוגית.

ד) הוועדה תתן דעתה גם על הגושים הבאים:
1) בטיחות, בתיאום ועדת הבטיחות שמינתה ועדת
השרים; 2) מקומות קדושים לדתות שונות המצויות
בקרבת מקום; 3) היבטים כלכליים וחברתיים, ובכלל
זה שילוב השימושים השונים בשטח.

ה) הפרוגרמה והדגם יוצגו במקום פתוח לעיון
וביקורת של המעוניינים בדבר והפורסם הודעה ברבים
לע כך. ועדת המומחים תודיע ברבים כי ניתן להגיש
לה הערות והצעות על בסיס הפרוגרמה בתקופה של
חודשיים.

ו) עם תום התקופה הזאת תסכם ועדת המומחים
את מסקנותיה והמלצותיה.

ז) המסקנות וההמלצות של ועדת המומחים יובאו
לדיון בוועדת השרים והיא תחווה דעתה לממשלה.

ח) התיכנון כפי שיסכם בוועדת השרים יובא
לאישור הממשלה, ולאחר מכן יוגש לאישור הרשויות
הפעולות לפי חוק התיכנון והבניה, תשכ"ה—1965.

ט) להחלטה זו יינתן פירסום ברבים.

בהתאם להחלטה זו הורכבה הוועדה ביום 8 בדצמבר
1974. **יו"ר** — ארווין שמרון — יושב-ראש;
יעקב הכטר — אדריכל; אריה שרון — אדריכל; אברהם
יסרין — אדריכל; דוד קסוטו — נציג משרד הדתות;
מירון בנבנישתי — נציג עיריית ירושלים; מאיר בן-דב
— נציג המשלחת הארכיאולוגית. מר יחזקאל טמיר יהיה
יועץ לוועדה.

אנשי הלכה, אנשי מחשבה דתית, אנשי רוח, אנשים
המעורים בהיסטוריה היהודית ובעברו של העם היהודי
והם יישובו, ידונו, יערכו קווי יסוד. רק על-פיהם תעובד
פרוגרמה אשר תימסר לאדריכלים ידועי שם. הראויים
לאותה אצטלה ועל פיה יציעו הצעותיהם. התיכנון זה
יש לשתף גם אנשי הלכה ואנשי רוח מהגולה, כי
גם שלהם הוא הכותל, גם הם שותפים בו, גם להם
ערגה אליו.

הצגת תכנית כעת לפני הציבור, תכנית אחת בל-
עדת לחוות דעת, זוהי שגיאה חמורה ואף מטעה.
בגלל הגראנדיוזיות שבה היא עלולה להיות שובת
לכתוב, אבל יכול להיות שהיא אמנם שובת לכתוב
ויכול להיות שכל הכבוד מגיע למתכנניה, אבל לא
הולמת רחבת הכותל.

רבנות, מדובר כאן על נכס של כל הדורות —
ובנכס של כל הדורות לא כך נוהגים.

יודע אני כי שר המשפטים הממשמש כיושב-
ראש ועדת השרים לענייני ירושלים הוא היום של
התיכנון לקוי זה. יודע אני כי העמידוהו לפני מציאות
—אבל מציאות שיצרו אותה אנשים שלא היתה להם
כל סמכות וכל זכות ליצור אותה.

נכתב בשעתו כי לא ייתכן להשלים עם כך
שחולש-תדעת ושיקול מוטעה של כמה אישים — גם
אם כוונותיהם היו טובות — תפקיד בידי מתכנן
אחד בלבד, מוכשר ככל שיהיה, את הסמכות להנציח
את דמותו של האתר הסמלי החשוב ביותר במדינה.

מדובר כאן על נכס האומה המקודש בקדושת השכי-
נה שלא זזה מהכותל המערבי אף בימי החורבן. ואני
רוצה להדגיש. יש כאן פגיעה קשה בזכויותיהם של
רבבות המתפללים המתאספים על-יד הכותל מדי יום
ביומו, חול ושבוע, ימי אבל ושמחה והם בסופו של
דבר לא ישלימו עם תכניות אשר יפגעו בהם ובזכותם
האלמנטארית על-ידי תכניות לערוך הפירות ארכיאור-
לוגיות בשטח המיועד לתפילה. בשבילנו אין זה נכס
ארכיאולוגי ולא אתר לתיירים.

אין זמני מרשה לי לגולל את כל הבעיה בשל-
מותה. הרי יודע לכולנו שהבעיה קיימת והיא נוגעת
לדמות העם, לדמותו החינוכית. אני מציע איפוא לכנסת
לדון בבעיה חשובה כלל-יהודית זו.

בתשעה באב, לפני ימים ספורים, התפללו יהודים
בירושלים, ברחבי הארץ וברחבי תבל, תפילת "נחם",
ולבם ועיניהם מופנים לכותל, וכך אמרו: "נחם ה'
אלוקינו את אבלי ציון ואת אבלי ירושלים, ואת העיר
האבלה והחרבה והבוזיה והשוממה, האבלה מבלי בניה
והחרבה ממעונותיה, הבוזיה מכבודה והשוממה מאין
יושב".

יודע אני כי יש יהודים שלא חדרו לעומק הבנתן
של מלים אלו. הם סבורים שאם על-יד הכותל, על-ידי
הרהיבת, נבנה בניין ויש בו יהודים, הרי אין העיר
אבלה ואיננה שוממה, אבל מי שחדר לעומק הדברים,
מי שרואה עדיין שועלים מהלכים בה, ומי שרואה
מקומות עבודה זרה משגשים ופורחים, הכותל, בית
קדשנו, חשוף ביתמותו — בין יבין למלים אלה.

בעונותינו גרמנו למצב זה, אבל לא יד יהודי
היתה באמצע להשביט תקווה ולהסיח מחשבה. אל תהיה
יד יהודי כעת עם שיחרור הכותל באמצע להסיח מח-

את הצעת החוק
פט.

לדיון מוקדם
תקבלה.

א ואולי אף גדול
לי ששותפו הגוי
יזמר והם שצרי-
ון זה.
עיריית ירושלים,
לפיתוח הרובע
אנשי משלחת
דניה ולי אף
ריכל אחד לפי
מרכז, המעוניין
להלכה — הללו

לגבש מחשבה,
מקום זה ואיר
מתפללים, המב'
ל עצמו כביטוי
של בניין גדול,
ל בניין הגדול
וקום הזה.

ניין בית-חולים
רוגראמה, ייעוד
ים. לא פונים
ן על יסוד פור'
כאן כל זה לא

נות שותף בתכ'
ן על-ידי משרד
קדמת כל הכנה
נתה לדון בתכ'
עית, תכנית
ש לא לרחבת
יו מקום לאיש
המועצת ואר'
אלה יש להם

חניות למ'
מקומות סיור
ל לא לרחבת

הרחבה הזאת,
חיום, אין מנוס
ישותפו בה

חברת ל"ז, ישיבה ר"ד

— הצעה לסדר-היום (צדוק, שינמן, כהנא); מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת (שינמן, יעקבסון):
— חוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (תיקון) (שינמן, קצב) —

כשהוועדה תגבש מסקנותיה והמלצותיה יבוא הנושא לפני ועדת השרים לענייני ירושלים; לאחר מכן — לפני הממשלה. ואני בטוח שהוא יידון גם בכנסת. אנחנו מודעים לחלוטין לחשיבות העליונה הנובעת לתפקיד של בינוי רחבת הכותל וסביבתה.

אני יכול להבטיח נאמנה לחברי-הכנסת מהנא שלא תהיה שום פזיזות בטיפול בנושא הזה ולא תהיה שום התעלמות מאספקט כלשהו שמן הראוי להביא אותו בחשבון ולחת לו את מלוא המשקל בטיפול בנושא זה.

אין ספק שהנושא אוי לדיון בוועדה של הכנסת, ואני מציע להעביר את הצעתו של חבר-הכנסת כהנא לוועדה. אני חושב שהעניין נוגע לפחות לשתי ועדות של הכנסת — ועדת הפנים וועדת החינוך והתרבות — ואני מציע שוועדת הכנסת תקבע את הוועדה.

היו"ר ש. שינמן :

אני שואל את חבר-הכנסת כהנא: האם הוא מסכים להעביר את הצעתו לוועדה — לאחת הוועדות שתקבע ועדת הכנסת.

קלמן כהנא (חזית דתית תורתית):
כן.

היו"ר ש. שינמן :

לפנינו איפוא הצעה אחת: להעביר את הצעתו של חבר-הכנסת קלמן כהנא לוועדה. ועדת הכנסת תקבע לאיזו ועדה. נצביע.

ה צ ב ע ה

ההצעה להעביר את הנושא לוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

ט. מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היום על שולחן הכנסת, לקריאה שנייה ולקריאה שלישית: (1) חוק קרן וולף, תשל"ה-1975 — שהחזירה ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת החינוך והתרבות; (2) חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 — שהחזירה ועדת החוקה, חוק ומשפט.

י. חוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (תיקון), תשל"ה-1975 * (הצעת קבוצת חברי כנסת)

חברי כנסת — קבוצה הפועלת בכנסת לשם קידום החזית קה להגנת הצרכן.

התיקונים מתייחסים לחוק מועצת הפירות, חוק מ"ו עצת הלול וחוק מועצת הירקות, ומגמתם אחידה — לתת נציגות לצרכנים בוועד הפועל של מועצות אלה, בגוף האקסקוטיבי המצומצם, גוף חשוב, שלמרבית הצער אין בו כיום ייצוג לצרכנים, ויחד עם זאת להרחיב את

הוועדה התכנסה לישיבתה הראשונה ביום 23 בינואר 1975, בהשתתפותי. כפתיחת הישיבה ציינתי שהכותל והרחבה הם האתר החשוב ביותר לעם היהודי כולו מבחינה היסטורית ולאומית והאתר הקדוש ביותר ליהודים מבחינה דתית, ודבר זה מחייב את הוועדה ברגישות ובהתחשבות מיוחדת בהיבטים הלכתיים. עוד אמרתי שקיימות בעיות בטיחות קשות, שבסביבת הכותל יש מקומות קדושים לדתות אחרות, ואנחנו מצויים לכבדם ולשמרם; שיש לפתוח את התכנית לעיון הציבור הרחב, לקבלת הערות; שהוועדה רשאית לקבל את התכנית, לשנותה או לדחותה לחלוטין. וביקשתי מהוועדה לסיים את עבודתה תוך זמן סביר.

הרב ישעיהו הדרי, ראש ישיבת הכותל, נקבע עליידי שר הדתות, על דעת שני הרבנים הראשיים, כאיש הבקי בהלכה, שישתתף דרך קבע בדיוני הוועדה. ככל בעיות הבטיחות עומד לרשות הוועדה האדריכל יוסף שיינברגר, ויחבר-ראש ועדת הבטיחות.

הוועדה קיימה על כה חמש ישיבות, רובן ישיבות של יום שלם, מבוקר עד ערב. עד כה הופיעו לפני הוועדה עשרה מומחים בתחומים שונים, ועוד יהיו לוועדה זו דיונים רבים בשיתוף מומחים בתחומים שונים ואנשים בעלי גישות שונות והשקפות-עולם שונות. בהתאם להחלטת ועדת השרים נפתחה ביום 1 ביולי 1975, בכיכר בתי-מחסה שברובע היהודי בעיר העתיקה, תצוגת הצעת התיכנון של רחבת הכותל. הכניסה לתצוגה היא חפשיה, והציבור הוזמן להגיש הערותיו והצעותיו. לפי אומדן ביקרו עד כה בתצוגה כ-3,000 איש, ולכל מבקר מוגש מכתב ובו הוא מתבקש להגיש הערותיו והשגותיו. התצוגה תהיה פתוחה על יום 31 באוגוסט 1975.

היו"ר ש. שינמן :

נשמע עתה הרעה על המסמכים שהונחו על שולחן הכנסת.

סגן מזכיר הכנסת ש. יעקבסון :

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבד להודיע כי הונחו

היו"ר ש. שינמן :

אנחנו עוברים לדון בהצעת חוק של חברת-הכנסת נוזחת קצב: חוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (תיקון), תשל"ה-1975. רשות הדיבור לחברת-הכנסת קצב.

נוזחת קצב (המערך):

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, הנני מתכבדת להביא היום הצעת תיקון לשלושה חוקים בשם כ"ס 30

הכנסת

חבר הכנסת
ד"ר שלום לויץ

י"ג בכסלו תשל"ז

2768

לכבוד
יו"ר הכנסת,
מר ישראל ישעיהו
הכנסת

יושב ראש הכנסת הנכבד,

אני מתכבד להגיש לכנסת הצעה לסדר היום על הנושא:

עצוב רחבת הכתל.

דברי הסבר

בחודש אייר תשל"ז חמלאנה עשר שנים לגאולת "שארית מחמדנו". כמצופה מהוה אזור הכותל מוקד לחויות לאומיות ודתיות ואכן מאות אלפים מבני עמנו פוקדים את רחבת הכותל ומתיחדים עם אלהיהם במקום מיוחד זה ומאות אלפים תיירים באים להתרשם מקדושתו של המקום. אך הרחבה החשופה והריקה כפי שהנה היום מהוה דיסוננס לנשגב ולקדוש הסמוגים בצפיה למפגש עם הכותל. יש לזרז את עצוב הרחבה לפי החכנית שתבחר על ידי המוסדות המוסמכים ורוב המומחים כי השעה דוחקת. כחות איתנים טרם השלימו עם שליטתנו בירושלים. ההחלטות שנחקבלו שוב באחרונה, כי השנויים שאנו מחוללים בעיר הם חסרי תוקף מהוות אות אזהרה שמא יפריעו לנו אף בעצוב הרחבה ועלינו על כן לגשת ללא דחוי לעצוב רחבת הכותל. כל עכוב - בנפש האומה הוא.

בכבוד וברכה,
שלום לויץ
ד"ר שלום לויץ

של/אש